

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De eerste bloedgetuige

Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, also God over zijn gave getuigenis gaf; en door dat geloof spreekt hij nog, nadat hij gestorven is.
Hebreë 11 : 4

Abel te plaatsen bij diegenen die een zaligmakend geloof hebben beoefend, het geloof, waardoor de ouden getuigenis hebben bekomen, was onder de leiding van de Heilige Geest het oogmerk van de apostel. Doch dit maakte ook de vermelding van zijn broeder Kaïn noodzakelijk.

Adam en Eva hebben ongetwijfeld hun kinderen bekend gemaakt met de bijzondere openbaring, hun gedaan na de val, namelijk „de Paradijsbelofte”, doch hen ook opgevoed overeenkomstig die bijzondere openbaring, te weten in de vrese Gods. Voorts hebben ze hen ook tot de arbeid opgeleid. Vandaar dat Kaïn landbouwer werd en Abelschaapherder. En hiermee in verband was ook hun offerande. Kaïn bracht van de vrucht van het land; Abel de eerstgeborene van zijn vee.

Beiden offeren, doch als twee hetzelfde doen, dan is het nog niet altijd hetzelfde. Want:

Farao zat ook op een wagen,
Maar 't was om Isrel na te jagen.
Maar zo als men 't bij de moorman ziet,
Zo rijden alle mensen niet.

Offeren, dat is aanbieden, zichzelf geven, althans dit behoort tot het rechte offeren.

Het offer van beiden was niet verschillend om het voorwerp dat zij offerden, neen, maar om het oogmerk van beiden.

Abel toch offerde door het geloof. Kaïn niet! Wat dit betekent?

Kaïn zag God als Schepper en Onderhouder, doch had geen gezicht van zonde en schuld. Abel zag God niet alleen als Schepper, doch ook als Verlosser, Die de weg van verlossing had geopenbaard in de Paradijsbelofte, in de weg van slachtoffer en met een gevoel van schuld, in ootmoed en vernedering des harten. Het geloof van Abel was zaligmakend, rechtvaardigend, en gewrocht van de Heilige Geest. Het geloof van Kaïn was een naakte toestemming, zoals van een historisch- of tijdgelovige. Ziehier het grote onderscheid, hetwelk wij altijd tegenkomen in de Schrift. De tegenstelling tussen schijn en zijn; tussen het waarachtige en wezenlijke en het nabijkomende.

Het één is godsdienst, het ander Godsyreze. Het één is schijn; het ander wezen.

Het één is vlees; het ander Geest!

Het één uit de mens; het ander uit God!

Hier kunnen we noemen Kaïn-Abel, Izak-Is-

maël, Jakob-Ezau, David-Saul, farizeër-tolenaar.

Twee zullen er in een molen malen, de één zal aangenomen, de ander verlaten worden. Zo ook hier.

Daar wordt beider offer ontstoken, doch nauwelijks is dit geschied of Abel ontvangt het teken van de hemel, waar door hij weten mocht, dat zijn offer was aangenomen. Waarin dit teken bestond weten wij niet zeker. 't Kan zijn, dat de rook van Abels offer opging, of dat een vuur neerdaalde en het verteerde. Hij ontving getuigenis. „De Heere zag Abel en zijn offer aan”, zo staat er in de Bijbel.

En waarom dat? Was Abels oogmerk in het offer voortgekomen uit een redelijke braafheid, en heeft hij daaruit getuigenis bekomen, dat hij rechtvaardig was?

Immers neen! Onze personen moeten eerst gerechtvaardigd zijn, eer onze werken van gehoorzaamheid bij God kunnen aangenomen worden” (Owen).

Door die aanneming getuigt Hij, dat wij gerechtvaardigd zijn.

Dit getuigenis was de verzekering of de terugstuitende daad van het geloof. De grond en het verschil lag dus niet in het uiterlijke, in de vorm, maar in het inwendige. God ziet het hart aan.

Op waarheid in het binnenste en oprechtheid komt het aan.

Bij Abel kwam het voort uit een vernieuwd grondbeginsel. Bij Kaïn uit een oude, onvernieuwde en verdorven natuur.

Doch zie dan ook: die de Heere goedkeurt moet verwachten dat de wereld hem afkeurt. Paulus zegt: „Gelijk die uit het vlees was, vervolgde die uit de Geest was”. Zo ook hier. De nijd ontbrandt bij Kaïn. In niety ontziende toorn en haat, neemt hij een knots en slaat zijn broeder dood. Zie hier het heiligste bij het onheiligste. Offer en moord.

Doch voor Abel wat nood?

Gods goedkeuring is een overvloedige vergoeding voor het verlies van ons leven. Getuigenis gaf God, dat hij rechtvaardig was. En wat is groter en meer begeerlijker voor een arm zondaar dan vergeving van zonde en een aanspraak en recht ten eeuwige leven, dat is gerechtvaardigd voor God?

Abel kreeg dat getuigenis uit of door middel van het offer. En hij spreekt nog, nadat hij gestorven is. Hij spreekt dus nog!

VAN DE ADMINISTRATIE

Hartelijk dank aan één van onze abonnees uit Friesland, die ons een viertal adressen toezond van nieuwe abonnees. Zijn schrijven hield tevens enkele bemoedigende woorden in voor de uitgave van ons blad. Ook ontvingen wij nog een schrijven van een nieuwe abonnee uit d. H. waarvan wij met instemming kennis namen. Ook daarvoor onze dank, tevens voor de extra gift daarbij gevoegd. En voorts een mededeling aan onze abonnees die het abonnementsgeld van de 3e jaargang nog niet betaalden, dat zij een herinnering zullen ontvangen, daaraan te voldoen. Tot 1 oktober a.s. wordt dan gewacht met het zenden van een kwitantie per P.T.T. Laat nu niemand achterblijven, maar neem even deze kleine moeite het verschuldigde bedrag voor 1 okt. a.s. toe te zenden. Het spaart ons veel werk en u extra kosten. Ook kunnen wij vermelden dat wij weer extra mochten ontvangen f 96,50, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn. Wie volgt? Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand Van Eeghenstr 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

Van de redaktie

Uit de reacties, die sedert de verschijning van het vorige nummer van ons blad zijn ingekomen blijkt, dat er belangstelling is voor de uitgave van preken en van de artikelen van Ds. Kok over de „Pelgrimsreis”. Dit geeft goede hoop, dat er met de uitgaven van preken kan worden begonnen en ook dat de artikelen van Ds. Kok in boekvorm zullen kunnen verschijnen.

Dit bericht moge anderen, die hiermee instemmen en dat nog niet gemeld hebben, aanspooren daarvan aan mij bericht te geven.

P. S. Nog even een persoonlijke mededeling. Het zag er naar uit, dat ik nog tweemaal zou moeten worden geopereerd. Dit deelde de chirurg mij mede, toen ik vorig jaar in het ziekenhuis lag en toen ook operaties onderging. Na nader onderzoek, ook aan de hand van foto's, liet de chirurg mij nu weten, dat hij het verantwoord acht (nog) niet tot operatie over te gaan. De Heere maakt het ook in dit opzicht wel

B.

En wat spreekt hij?

Sommigen zeggen: Het bloed van de rechtvaardige Abel roept ten hemel — Gods wreken de gerechtigheid.

Kaïn zegt: „Al wie mij ziet zal mij doden”. Doch dat was ook het geval geweest als Abel niet rechtvaardig was geweest, dan riep evenzo zijn bloed om wraak.

Doch neen. Iets anders — na zijn dood wordt nog met lof van hem gesproken. Hij is een voorbeeld. Hij is de eerste bloedgetuige van Christus' kerk.

Die rechtvaardig willen leven zullen vervolgd worden.

Zijn naam wordt vermeld met Henoeh, Noach, Abraham enz. Maar ook dit, dat de belofte van het vrouwenzaad zou vervuld worden: „En deze allen hebben door het geloof getuigenis bekomen, hebben de beloften niet ver-

kregen, maar hebben ze van verre gezien en omhelsd”.

Abels geloof steunde op de belofte Gods, hij was ook een voorbeeld en profetie van de toekomstige vervolgingen, maar ook van de wraak Gods jegens Zijn kerk.

Jezus zegt: „Dat over hen kome al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is van Abel tot Zacharia, die gedood is tussen het altaar en de tempel”.

Abel betrouwde op een belovend God in Christus, en de inhoud van deze belofte was de Messias. Zijn offer een adventsoffer. Zijn offer een gebed des geloofs: „Och of Gij de hemelen scheurde, dat Gij nederkwaamt”. Aan alle offers is in Christus een eind gekomen, maar niet aan het geloof in het offer. En dit offer is het gans enige en alles betalende offer — dat is Christus Jezus! En van dat offer zegt de apostel tot degenen, die in Chris-

tus Jezus zijn, tot allen die met Abeleen zelfde dierbaar en zaligmakend geloof bezitten: „Maar gij zijt gekomen tot de Middelaar Jezus en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel”. Hebr. 12 : 24. Op dit offer en het geloof daarin komt het aan voor de grote eeuwigheid. En ten opzichte van het zaligmakende van dit geloof legt Gods Woord geen onduidelijke maatstaf en kenmerk aan. Zo ook hier!

Om ons daarom te onderzoeken of wij dit leerden kennen en beoefenen, daartoe hebben wij de grootste noodzaak. Op waarheid in het binnenste komt het aan.

Zie hier dan het eerste voorbeeld van het zaligmakende geloof uit Hebreë 11, ons ten voorbeeld en ter waarschuwing en ter opwekking. Want door het geloof spreekt Abel nog nadat hij gestorven is.

S

S

dat Kleingeloof niet tot andere gedachten gekomen is. Hij zal toch zeker wel eens gehoord hebben van de spreuk: „Help uzelf, zo helpt u God”. Bij gebrek aan geld kon men toch wel enige juwelen verkopen en als God u weer geholpen heeft kunt u ze weer terugkopen. Beter nog, kunt u ze verpanden om dat geld waartoe u de juwelen geeft tot onderpand, later weer af te lossen, en dan komen zij als vanzelf weer in uw bezit.

Kleingeloof heeft toch ook niet veel verstand van zaken, dacht Hoop. Had ik in zijn plaats gestaan, zo dacht hij, met het bezit van zijn juwelen, dan zou ik weer ras een beurs met kleingeld gehad hebben en nu lijdt hij gebrek. Een gedachte die bij de reizigers naar Sion gevonden wordt en opkomt uit een godsdienstige beschouwing. Door zijn zinnen niet regelmatig te oefenen in de kennis van de waarheid, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads, komt men tot die scheve gedachte.

Om die juwelen te verkopen moet men er toch een koper voor hebben, en dat gaat hier niet. De wereld koopt ze niet, kent er de waarde niet van, want zij hebben alleen maar waarde voor oprechte reizigers naar Sion. En die kopen ze niet, want aan de hemelpoort is immers tweedehands goed niet geldig. Bij mensen met een godsdienstige beschouwing kon Kleingeloof ze ook niet verkopen, want die reizigers leven van gestolen goed en zijn altijd rijk en verrijkt en hebben geen dings gebrek.

Maar bij dat alles is het nog wel de vraag of Kleingeloof die kostelijke juwelen wel eens verkopen wil. Naar mijn overtuiging denkt hij er niet over, want de gedachte buiten gesloten te worden, is voor hem veel erger dan in honger en kommer zijn dagen te slijten. Maar zou het weleens gekund hebben?

Ezau kon zijn eerstgeboorterecht wel verkopen, maar dat kon Kleingeloof niet. Hoewel hij dat heil in dadelijk bezit heeft, want hij is het door de bijzondere werkingen van de Heilige Geest deelachtig geworden in zijn hart, kon hij dat niet verkopen.

Wel kon hij de vrucht er van verliezen. Maar zodra het weer wordt een gelovig pleiten op de heilsfeiten waarin de heilsweldaden gegrond zijn, krijgt hij de vrucht er weer van in zijn hart. En dat niet om ze te bewaren in zijn beurs en er mee te pronken, maar om er mee te eindigen in de Heere tot Zijn verheerlijking. De kracht en wasdom der genade is in Christus. Hij heeft gezegd en dat geldt nog: „Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht”.

In Hem is voorkomende genade tot onderwijzing, inwerkende genade tot beleving en achtervolgende genade tot volharding.

En zo was Kleingeloof vanuit het leven der genade wel echt werkzaam, maar niet altijd op een rechte wijze.

A.

R. Kok.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

64

De rovers stonden enige tijd dit schouwspel gade te slaan, maar weldra hoorden zij iemand naderen en vrezend dat het een zekere Grote Genade mocht zijn, uit de stad Goed Vertrouwen, gingen zij ijlings op de vlucht en lieten de arme man aan zijn lot over. Maar niet lang daarna kwam Kleingeloof wat bij en trachtte zo goed hij kon zijn weg te vervolgen.

Wordt het geweten door de verdorvenheid van de oude mens bezwaard, dan slaat dat het geloofsleven geweldig terneder, maar het was gelukkig niet een fatale overwinning. De Heere heeft de hand van Zijn genade niet geheel van Kleingeloof afgetrokken, al heeft hij een grote nederlaag geleden. Hij is gelukkig en dat tot roem van Gods genade, niet van alles beroofd. Het voornaamste heeft hij nog tot zijn bezit. De plaats waar hij zijn juwelen bij zich droeg, hadden zij niet kunnen vinden.

Die bleven dus in zijn bezit. Maar, gelijk ik zeide: Zijn verlies smartte hem zeer, want zijn dieven hadden hem van al zijn geld beroofd. Hij had niets meer dan zijn edelgesteenten en nog enig kleingeld, maar dit was niet voldoende tot aan het einde van zijn reis.

Als ik goed onderricht ben, moest hij nu en dan onderweg bedelen om niet van honger om te komen, want zijn juwelen mocht hij niet verkopen.

Maar in weerwil van alle pogingen om wat te verkrijgen, moest hij toch menigmaal met een lege maag zijn weg vervolgen.

Kleingeloof was met zijn aangename gemoedsgestalte overmoedig geworden en zie, daar is het gebleken, dat hij er niet één vijand mee op de vlucht kon jagen. Zij hebben hem er zelfs van beroofd. En nu was hij veeltijds lusteloos, hij had zelfs een grote geneigdheid tot moedeloosheid.

Kwam hij zo hier en daar in gezelschap bij Gods kinderen, dan werd zijn hart door de onderlinge gesprekken, vanuit hun innerlijke beleving weleens aangenaam verkwikt, want dat leven was hem niet vreemd. Maar vanuit zijn persoonlijke ervaring kon hij weinig of niet spreken, het lag buiten zijn bereik, het was in de hand van de vijand. Wat kan het in het standelijke leven soms toch laag aflopen met Gods kinderen, zodat zij zwijgend over de aarde gaan en de harp niet gebruikt kan worden om een lied te zingen vanuit de oefeningen van het leven.

„Maar het verbaast mij — zo sprak Hoop — dat zij hem het getuigenschrift niet ontnamen, dat hem de toegang tot de Hemelstad moest ontsluiten”.

„Ja — zei de Pelgrim — dat is wel een wonder, maar zij vonden het niet. Dat had hij echter niet te danken aan zijn moed of zijn verstandig overleg, want hij was zo overbluft door hun aanval, dat het hem aan alle beleid ont-

brak om iets voor hen verborgen te houden. Het was door ods beschikking en niet door zijn voorzichtigheid, dat zij hem dat gewichtige stuk niet ontroofden”.

Gesteld in de staat van het geloof door wederbarende genade, werd Kleingeloof in de kracht Gods bewaard door het geloof, tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in de laatste tijd. En door dat onaantastbare werk van Gods genade bekwam hij toen de inwoning van de Heilige Geest.

Maar welk een troostvolle gedachte zal het toch wel geweest zijn voor Kleingeloof, dat ze hem zijn juwelen niet hadden kunnen ontnemen, merkte Hoop op.

Ja, daar is in de heilsfeiten, waaruit hij de heilsweldaden tot zegen en zaligheid van zijn hart heeft mogen ontvangen, een onuitputtelijke bron van troost, maar dan moeten we daaruit bediend worden door de Heilige Geest.

„Uw vrucht — zegt de Heere — is uit Mij gevonden”. En dat is ’t juist wat Kleingeloof uit het oog verloren heeft. Hij is door die vruchten te verzamelen in zijn godsdienstige beurs, met de vrucht van het leven op stap gegaan. Van aangename toestanden wist hij met grote vaardigheid te spreken, daarin was hij dan verblijd. En dat is goed en wel, maar daar raakt op den duur de kracht uit en daarom kwam zijn geloof niet tot wasdom, zodat hij machteloos kwam te staan.

Was ’t hem nu tot schuld geworden, dat hij door het vertrouwen op de vrucht verzwakt was in het vertrouwen op de Heere, dan had hij vanuit de heilsfeiten weer een vruchtbaar leven kunnen bekomen. Maar dat zag hij niet in en daarom bleef hij jammeren over het verlies van die kostelijke muntstukken, want zijn ziel was niet gefundeerd in de heilsfeiten van Christus om van dag tot dag vrucht te ontvangen uit die bron.

Hij kwam met de vrucht van de boom af te wijken, hij ging er zelfs in op. Hij kende, wat men weleens noemt en terecht, een levende hoop, maar zocht niet gefundeerd te worden in de heilsfeiten, zodat hij niet stond in de kracht van de gegronde hoop.

Nu leefde hij meer uit het genot van een ander. Mocht hij een ander in dat genot ontmoeten, dan smulde hij mee. „Ja — zo sprak hij — dat heb ik vroeger ook mogen beleven”. Dan kwam hem dat weer heider voor de geest, maar daarna drukte hem het gemis van de beurs weer des te meer. Zijn ziel deelde niet meer in de vrucht, zodat hij er ook niet meer levendig uit kon spreken.

Wat het innerlijke leven betreft, was Kleingeloof dus in een grote verwarring voor zichzelf.

Zo verwonderde het Hoop, dat hij zich niet door de nood gedrongen zag enige juwelen te verkopen of te verpanden, ten einde in zijn dagelijkse behoefte te voorzien. Hoe dom toch

de verkiezing moeten plaatsen in de leer der Schrift.

We zien duidelijk dat de verkiezing in Gods Woord niet als BEGINPUNT van denken en beleven is gesteld, maar als TROOST-BRON voor Gods kinderen. Zie bij de profeten in het O.T. Eerst de aankondiging van Gods oordelen, dan de belofte van Zijn genadige verlossing, waarbij zij eindigen in de onveranderlijkheid en vastheid van de belofte. Eén van de duidelijke plaatsen in het N.T. vinden we in Efeze 2. In het eerste vers van dit hoofdstuk schrijft de apostel niet: „En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij uitverkoren waart”, maar..... „En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij DOODWAART DOOR DE MISDADEN EN DE ZONDEN”. Daarna beschrijft de apostel de doodstaat van de mens in de verzen 2 en 3. Dan verklaart hij de verlossing in Christus en Zijn weldaden, om dan in vers acht alles samen te vatten en te eindigen in het „uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave”.

Ook in onze belijdenisgeschriften wordt het stuk der verkiezing geplaatst na de leer van de schepping en van de zonde. Nederl. Geeloofsbel., in artikel 16. Dordtse leerregels: eerste hoofdstuk: 1 over de zonde en haar vloek; 2 over de zending van Gods eniggeboren Zoon; 3 en 4 over de verkondiging van het Evangelie en over het geloof; 5 de oorzaak van het ongeloof; dan in 6 en vervolg de leer der verkiezing.

In de Heidelbergse Catechismus wordt de leer der verkiezing ter sprake gebracht in Zondag 21. In zondag 7 vraagen antwoord 20 ligt zij ook reeds opgesloten, maar dan zegt het antwoord het toch weer zo opmerkelijk: „Nee, zij, maar alleen degenen, (niet: die uitverkoren zijn) maar: die Hem door een waar geloof worden ingelijfd en al Zijn weldaden aannemen”.

Calvijn heeft in zijn „Institutie” ook de verkiezing behandeld bij de leer der verlossing. In verband hiermede denken we nog aan de kwestie: hoe God de mens in Zijn eeuwig raadsbesluit der verkiezing heeft gezien, als nog niet geschapen en gevallen (supra-lapsarisch standpunt — bovenval-drijvers) of als geschapen en gevallen (infra-lapsarisch standpunt — benedenval-drijvers.)

Op de bekende Dordtse synode van 1618-19 werd inzake dit tweërlei standpunt geen officiële beslissing genomen, ofschoon vele afgevaardigden het infra-standpunt deelden.

Onze belijdenisgeschriften staan wel op het infra-standpunt. Ned. Gel. Bel. art. 16 laatste zin: „doordien Hij de anderen laat in hun val en verderf, waar zij zichzelf in geworpen hebben”. Dordtse leerregels 1/7: „Deze verkiezing is een onveranderlijk voornemen Gods, door hetwelk Hij voor de grondlegging der wereld een zekere menigte van mensen, niet beter of waardiger zijnde dan anderen, maar in de gemene ellende met anderen liggende, uit het gehele menselijke geslacht, van de eerste rechtheid door hun eigen schuld vervallen in de zonde en het verderf, naar het vrije welbehagen Zijns willens, tot de zaligheid, louter uit genade, uitverkoren heeft in Christus”. Zie ook o.m. 1/15.

Nu hangt er niet de zaligheid van af, of iemand de supra of infra gedachte is toegedaan, maar wel zijn er bijzondere consequenties, gevolgtrekkingen aan verbonden, wat de praktijk van het leven betreft. In het supra-standpunt ligt het gevaar van de redenering: als ik niet uitverkoren ben, baat toch niets, en ben ik wel uitverkoren, dan kom ik er toch wel. Zulk een redenering en uitleving is een list van de duivel, om alle verantwoordelijkheid van zich af te schuiven.

Vader Hellenbroek doet daarom de vraag in zijn vrageboekje: Vloeit daar niet uit, dat het evenveel is hoe men leeft? En het antwoord is positief: Nee, want God heeft de middelen tot dat einde meteen besloten. Rom. 8 : 29-30. Voorts: heel de veronderstelde wedergeboortetheorie heeft Kuyper laten voortvloeien uit zijn supra-standpunt.

Gods Woord spreekt duidelijk van „uitver-

koren in Hem”, d.i. in Christus, als de verdienende oorzaak, als Middelaar en Borg, wat dus onderstelt: val en zonde. Zie Efeze 1 : 4a.

Ten besluite: welke is de orde, die de Heilige Geest volgt in Zijn onwederstandelijk werk der bekering? Hoe leert het de Heere Zijn volk? Wel, dan laat de Heere niet eerst zien in het werk der ontdekking dat men uitverkoren is, maar dat men verloren ligt voor God, geheel schuldig en verwerpelijk. En bij deze ontdekking zegt de Heere niet: u zijt uitverkoren, maar komt de Heere de weg der verlossing te openbaren.

Wordt de verkiezing dan toch niet meer of min op de achtergrond geschoven in de zin van: er niet aan willen? Volstrekt niet. Want nog eens: dit ondoorgrondelijk stuk der verkiezing is het hart der kerk, de vaste grondslag der zaligheid, de troost voor Sion. We merken in onze vorige les reeds op, dat de Heere Zijn volk wel eens rijk terugleidt naar de eeuwigheid om dan in te stemmen met de dichter van Ps. 89: „Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen!”

Kan iemand dan weten of hij uitverkoren is? O, gewis. Stadelijk, uit de kenmerken der verkiezing: droefheid naar God, honger naar Christus, lust tot heiligmaking. Hellenbroek stelt: geloof, hoop en liefde. Stadelijk uit de verzekerdheid des geloofs. Psalm 89 : 1:

'k Zal eeuwig zingen van Gods goeder-
tierenheer;
Uw waarheid 't allen tijd vermelden door
mijn reën.
Ik weet, hoe 't vast gebouw van Uwe
gunstbewijzen,
Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid
zal rijzen.
Zo min de hemel ooit uit zijne stand zal
wijken,
Zo min zal Uwe trouw ooit wank'len of
bezwijken.

Urk.

v. Leeuwen.

De waarheid van schepping en val

3.

VEEL VERSPELEN EN NIETS WINNEN!

Bovenstaande titel is niet van mezelf. Deze is ontleend aan een artikel van de hand van Prof. J. J. v.d. Schuit, enkele maanden voor zijn sterven in „De Wekker” geschreven.

Dankbaar zijn we altijd nog voor de inhoud van dit artikel, dat even ingaat op de zaak waarover we thans schrijven. Onze overleden hoogleraar schreef over Appellius in verband met het onwederstandelijk werk des Heiligen Geestes. Zoals zo vaak werd ook in dit schrijven de lijn naar onze tijd doorgetrokken. Het was in zijn dagen evenals thans, dat men de Gereformeerde belijdenisgeschriften nog wel noemde, zelfs met een kransje versierde, maar dat men het merg, de pit, het levensbloed dier belijdenis infekteerde trots of liever juist door allerlei lieve vrome woordjes, waardoor ons gereformeerde volk in slaap werd gesust en het ambt der gelovigen alleen nog maar een formule was uit onze gereformeerde belijdenis. Laat het ons gezegd zijn nu alom in de gereformeerde gelederen de drie formulieren van enigheid nog wel een kransje krijgen, maar de „val van Assen” wijst heen naar een hellend vlak, waar veel zal verspeeld en niets gewonnen zal worden van wat aan gereformeerde waarheid heilig zal moeten blijven. Het gaat nu juist om de laatste zin, waarin een oordeel over de val van Assen wordt uitgesproken. De laatste keer hebben we één en ander opgemerkt over de val van Assen en gezegd dat we nader het terrein hopen te bezien, waarbij we dichter bij huis zullen komen. Welnu, met erkentelijkheid mogen we deze stem uit ons kerkelijk orgaan hier vermelden. Er zijn meer kritische opmerkingen gemaakt ten aanzien van de val van Assen in hetzelfde blad, waarvan we uiteraard dank-

baar kennis genomen hebben. Maar deze opmerking zegt veel: een hellend vlak, waar veel verspeeld en niets gewonnen zal worden... Het zou heel gelukkig geweest zijn, als we hier hadden kunnen eindigen met de bespreking van de reactie van de val van Assen op eigen erf. Wellicht had er dan zelfs winst in kunnen zitten voor het verstaan van de waarheid Gods binnen onze kerken. De tekenen van verval buiten onze kerken kunnen ons wakker doen schrikken om opmerkzaam te worden op een ontwikkeling binnen onze kerken. Om gezamenlijk een dam op te mogen werpen tegen het doorbrekend verval, en het heil van Sion te zoeken door het verstaan van Gods Woord ook in deze tijd.

Helaas bleek echter deze gedachte spoedig geen werkelijkheid te zijn. Er kwam een andere reactie op de val van Assen — en wat daarmee samenhangt — die door sommigen met blijdschap is begroet, hoewel deze ook veel tegenstand ontmoet heeft. We bedoelen het referaat, dat door Prof. Dr. B.J. Oosterhoff op de laatstgehouden predikantenvergadering in Apeldoorn gehouden is over de verklaring van Genesis 2 en 3.

Dit referaat heeft een grote verontrsting gebracht bij veel leden en kerkeraden. Nu moeten we de dingen goed zien. Het behoort niet tot de taak van ons blad om iemand tot verantwoording te roepen over bepaalde uitspraken. Die taak rust op de kerken, waarvan Prof. Dr. B.J. Oosterhoff emeritus-predikant en hoogleraar is. Het zou wel geheel onjuist zijn, als wij met ons blad kerkje gingen spelen en de opdracht van de kerken over zouden nemen. Het gaat ook ditmaal om de zaak. Dan: we moeten de referent recht doen. Daarom zullen we ook niet citeren uit het persverslag in de dagbladen, maar het uittreksel dat door Prof. Oosterhoff zelf in „De Wekker” gegeven is van zijn referaat. Ook gaan we niet in op de beantwoording van de vragen door de referent. Het is nu eenmaal zo, dat een beantwoording nooit die rustige overweging ten grondslag heeft als het referaat zelf.

En dan zeggen we niet te veel, als we opmerken dat in feite de referent het opgenomen heeft voor het besluit van de Gereformeerde Synode van Amsterdam 1967, waar de uitspraak van Assen 1926 opzij geschoven is. Ieder die rustig leest wat er in het uittreksel staat, kan dit konkluderen: „Er zijn meer symbolische trekken in het paradijsverhaal. Ook in de manier, waarop over de bomen in het paradijs gesproken wordt en over de slang. Het is de fout van Assen' 26 geweest dit te ontkennen. Men heeft symbolische gedeelten erkend, maar andere stukken zouden niet symbolisch zijn. Heel de hoofdstukken bieden echter een symbolische weergave van de werkelijkheid. Het is niet symbool en werkelijkheid, alsof die twee tegenstellingen zouden zijn. Maar de werkelijkheid wordt op symbolische wijze verhaald”. Tegen het einde lezen we: „Assen heeft de exakt-historische uitleg als de enig juiste bestempeld. Een andere verklaring heette aantasting van het Schriftgezag. Ik dacht ten onrechte. Op dit punt heeft men Geelkerken onrecht gedaan. De fout van Geelkerken was, dat hij zijn argumenten om Genesis 2 en 3 anders te verstaan haalde uit de wetenschap en niet uit de Schrift. Dat Assen op het foute daarvan wees, was terecht. Maar laten we niet te spoedig zeggen, dat elk ander verstaan van Genesis 2 en 3 dan Assen deed aantasting is van het Schriftgezag.”

Dit laatste citaat kan ik niet anders lezen dan in het licht van het eerste. Dit anders verstaan van Genesis 2 en 3 kan dus zijn dat „deze hoofdstukken een symbolische weergave bieden van de werkelijkheid”.

Let u vooral op het woord: weergave. Hier wordt „veel verspeeld en niets gewonnen”. Het scheen aan het begin van het referaat dat er veel gewonnen zou worden. Er werd gewezen op het buiten-werking stellen van Assen '26 en op de vragen van de natuurwetenschap. Met nadruk werd het heersen van de wetenschap over de Schrift afgewezen. Echter deze vragen zouden wel aanleiding

zijn tot een nieuw-verstaan van de Heilige Schrift. Gods Woord zou weer in zijn werkelijk bedoelen verstaan worden.

En dit is het einde: een symbolische weergave van de werkelijkheid. Daarom: hier is veel verloren! Dit is één van de vormen van het nieuw-verstaan van de Heilige Schrift. Dit is iets anders dan het „zonder enigetwifeling geloven al wat daarin begrepen is”. Hier wordt getornd aan de waarheid van de historische mededelingen.

Wie kan uitmaken wat hier symbolische weergave is en wat nu eigenlijk de werkelijkheid is? Hier wordt het geloven in het Woord Gods, zoals dat Woord het zegt, bedreigd. En haast vanzelf raakt dit de gehele Schrift.

En het wonderlijks is zo, dat we ook hen kwijtraken, die met allerlei vragen van de natuurwetenschap tot Gods Woord komen. Zo worden ze zeker niet bevredigd en zullen alleen nog verder willen gaan. Dan wordt een oplossing gegeven, die het niet is, om weer een andere te zoeken. Alleen in het buigen onder en waarachtig kennen van Gods Woord door de Heilige Geest is er licht in de duisternis.

D. Slagboom.

ATTENTIE

EEN GOED GETUIGENIS

„Gij zult Mijn getuigen zijn”.

Dit woord kennen wij.

Kennen wij nu ook de beleving?

In onze vakantietijd waren wij in het buitenland, en vonden daar het bekende dagblad „De Telegraaf”.

Geén blad van onze beginselen, maar 't deed mij toch goed, daarin een goed getuigenis te lezen van een onzer Kamerleden, die zich het Evangelie van Jezus Christus niet schaamde, voor een zeer uitgebreide lezerskring. 't Getuigenis werd geaccepteerd en ook gewaardeerd, hetwelk mij deed denken aan het woord der Schrift, waarin gesproken wordt over „een goed getuigenis hebben van degenen die buiten zijn”.

Laat ik er iets van mogen doorgeven.

't Gaat over het Kamerlid Ir. Van Dis, die 23 aug. j.l. 75 jaar mocht worden.

Onder de noemer: Beginselen lezen wij: „Een leven van grote beginselvastheid. Een leven van nimmer wankelende principes. Hoe verloopt zo'n leven? Hoe ontstaan zulke principes? Worden zij de mens ingebakken bij de geboorte? Zijn ze de mens als een steen om de nek? Gaat zo'n mens gebukt onder de heilige plicht, die hij zichzelf heeft opgelegd? Ir. Cornelis Nicolaas van Dis glimlacht weer. En hij gaat een paar dingen vertellen, waarover hij tot dusver in interviews nog maar weinig heeft losgelaten. „Ik ben” zegt het kamerlid Van Dis, „Ik ben niet altijd zo geweest. Toen ik student was, en mijn moeder ging dan 's zondags naar de kerk, dan liep ik het liefst om die kerk heen. Mijn hart trok meer naar de wereldse dingen. Maar toen ik een jaar of 22 was, is daar een kentering in gekomen, en is dat in de loop der jaren niet verminderd, veeleer versterkt, door allerlei ervaringen. Het is voor mij de volle werkelijkheid geworden dat de mens alleen gered kan worden in Christus. Toen ik 22 jaar was kreeg ik ineens een licht over mijzelf. Dat is een inwendig iets, dat je heel moeilijk kunt verklaren aan personen, die daar helemaal buiten staan. In 1939 mocht ik Christus door het geloof omhelzen. Hoe dat ging? In het geloof zijn trappen, standen in het geestelijk leven. Dat was zo'n trap. Ja, dat was in de nacht van 28 op 29 januari 1939..... toen werd het ineens licht. En die ervaring ging gepaard met een onuitsprekelijke vreugde.....

In die toestand kun je jezelf niet brengen. Het is een gave Gods. Ach ja, er zijn veel mensen, die van deze beginselen niets begrijpen. Die beschouwen ons als een soort zestiende-eeuwers..... Wij houden nu eenmaal onveranderd vast aan de leer, zoals die in de zestiende eeuw werd verkondigd. Maar daarom kun je toch wel twintigste-eeuwer zijn. Maar ik kan me heel goed indenken, dat veel men-

sen het niet met onze beginselen eens zijn..... Mensen gaan van nature tegen Gods wet in. De mens is van nature een vijand, en een hater van God en zijn naaste. Op elk mens, die geboren is, ligt de toorn Gods. Er wordt tegenwoordig zo veel gepraat over: God is dood! Waarom? Omdat de mens door de val in het paradijs zelf dood is. Hij kent God niet. Als ze nu alleen maar eens rondkeken in de natuur, naar al die prachtige variëteiten van vogels en planten, dan kwamen ze vanzelf tot het Godsbesef. Zelfs zij, die de evolutie-leer zijn toegedaan, die hebben alleen nog meer geloof nodig!

Neen het leven met principes vindt Ir. Van Dis geen last. Want als je het als een last zou zien, dan deugt je hele godsdienst niet..... Op de vraag: Voelt u zich een gelukkig mens, werd geantwoord: „Ik geloof het wel”. Ik voel me althans niet ongelukkig. Ik ben eigenlijk nooit echt uit mijn humeur. Nou ja, je ziet in het leven liever de zon schijnen in alle opzichten, maar het regent wel eens. Er zijn natuurlijk wel eens momenten dat ik me down voel. Een mens is wel eens in de put. Maar dat is ook nodig, want als je er weer uitkomt flikkert het geloof weer veel voller in je op. Maar ik twijfel nooit aan het godsbestaan. En ik zou niet willen ruilen met mensen die miljarden hebben.

Toen ik dit alles las, dacht ik, wat een voorrecht dat we zulke mensen ook in onze volksvertegenwoordiging hebben. Ik dacht namens heel onze lezerskring te mogen spreken wanneer ik onze broeder Van Dis nog hartelijk feliciteer met de dag van zijn verjaring, en God geve hem onder de bediening van Zijn Geest nog vele jaren te beleven: „Gij zult Mijn getuige zijn!

M. Baan.

Aankondiging vergadering

In de overtuiging gevolg te geven aan de wens van zeer velen in Zeeland, heeft zich te Middelburg een comité gevormd, dat D.V. op donderdagavond 3 oktober a.s. om 7.45 uur, in de Schouwburg te Middelburg een bijeenkomst hoopt te organiseren, waarvan het doel is een nadere bezinning op de „Kernvraagstukken” die ook op de V.U. avonden ter sprake zijn geweest, zonder dat de klaarheid is gekomen die noodzakelijk moet worden geacht.

Het comité heeft de volgende predikanten bereid gevonden te spreken:

Dr. M. J. Arntzen, Geref., Dr. J. Douma, Geref. Vrijgemaakt, Ds. P. op den Velde, Chr. Geref., terwijl Ds. P. van Til te Middelburg de vergadering als voorzitter zal leiden. Bovendien zullen Ds. G. A. Zijdeveld (Geref. Gem.) en Drs. L. J. Geluk (Ned. Hervormd) aanwezig zijn om eventuele vragen tot hen gericht te beantwoorden. Onderwerp op deze bijeenkomst zal zijn: HET GEZAG VAN DE HEILIGE SCHRIFT.

Hiervan zullen verschillende aspecten worden besproken, waarbij ook de nieuwere theologische inzichten aan de orde zullen komen. Na de pauze zal er gelegenheid zijn tot gedachtenwisseling. Het is verheugend dat uit diverse kerken theologen bereid zijn gevonden niet zozeer om namens hun kerken uitspraken te doen, maar wel om als lid van hun kerk een persoonlijk getuigenis te laten horen. Onder Gods zegen moge deze bijeenkomst het kerkelijk leven in Zeeland ten goede zijn.

Het organiserend comité is als volgt samengesteld: M. Hoogerheijde, Chr. Geref.; C. P. Huissen, Geref. Gemeente; L. Meulmeester, Geref.; C. van Milligen, Geref. Vrijgemaakt; T. E. N. Ozinga, Hervormd; Ir. H. Steur, Ned. Hervormd. Allen te Middelburg. F. Schipper, Geref. te Yerseke. Korrespondentie adres: Molenwater 45, Middelburg, Mej. T. E. N. Ozinga.

Boekbespreking

Calvijn over Genesis 1 - 3.
Uitgeverij Holland Vlaardingen.

Dit is een heruitgave van een werk van Calvijn in samenwerking met de Gereformeerde Bibliotheek te Meeuwen. Het werk bevat eerst een opdracht aan prins Hendrik, hertog van Vendome, erfprins van het koninkrijk Navarre, gedateerd 31 juli 1563. Deze opdracht is al belangrijk. Calvijn zegt daarin o.a., dat Mozes' boek verdient beschouwd te worden als een ongeëvenaarde schat. Ten minste — zo schrijft hij — hij wekt bij ons een ontwijfelbaar geloof aan de schepping der wereld. En zo wij dat geloof laten varen, verdienen wij niet dat de aarde ons drage, blz. 10.

Dan volgt een „Inhoudsopgave”, een inleiding, die aldus begint: „Wijl Gods oneindige wijsheid in dit verwonderlijk kunstgewrocht van hemel en aarde doorstraalt, is het er verre vandaan, dat de geschiedenis van de schepping der wereld overeenkomstig haar waardigheid naar behoren zou kunnen beschreven worden. Immers, de mate van ons verstand is te klein, dan dat het zaken van zulk een omvang zou kunnen bevatten. Ook onze taal is evenmin in staat om deze dingen volledig en grondig te verhalen. Doch ook hem, die zich bescheiden en eerbiedig

oelent in de beschouwing der werken Gods, komt lof toe, al verstaat hij niet zoveel daarvan, als wenselijk is. Daarom vertrouw ik, dat mijn werk, indien ik mij beijver naar de mate der mij geschonken gaven, zowel door de vromen zal worden goedgekeurd als door God zal worden aangenomen”, blz. 16.

We willen nog een belangrijke passage uit de inleiding overnemen, die we vinden op blz. XXI en XXII: „Toch kan men mij tegenwerpen, of hiermee overeen te brengen is, wat Paulus leert: Nademaal in de wijsheid Gods de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, heeft het Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken, die geloven, 1 Kor. 1 : 21. Want hij verzekert hiermede, dat men tevergeefs God zoekt met behulp van de zienlijke dingen, en dat ons niets anders overblijft, dan rechtstreeks tot Christus te gaan. Hieruit volgt, dat men niet moet beginnen met de grondstoffen der wereld, maar met het Evangelie, dat ons alleen Christus en Zijn kruis voorstelt en ons daarbij doet blijven. Ik antwoord hierop, dat men wel tevergeefs redeneert over de schepping der wereld als men niet eerst door de prediking des Evangelies is vernederd, en geleerd heeft alle scherpzinnigheid des verstands te onderwerpen aan de dwaasheid des kruises (gelijk Paulus haar noemt 1 Kor. 1 : 21).

Nergens elders zullen wij iets vinden, dat ons opvoert tot God zolang Christus ons niet in Zijn leerschool heeft onderwezen.

Dit nu kan niet anders geschieden dan doordat wij uit de diepte der hel worden opgetrokken en op de wagen Zijns kruises boven alle hemelen worden opgevoerd, om daar door het geloof te leren verstaan wat het oog nooit heeft gezien, noch het oor heeft gehoord, en wat ons hart en verstand verre te boven gaat”.

Calvijn geeft een eigen vertaling van de eerste hoofdstukken van Genesis. En deze vertaling is weer in onze taal overgezet. Daardoor bestaat de mogelijkheid, dat niet geheel weergegeven is wat Calvijn heeft bedoeld. Ons trof de overzetting van Gen. 3 : 15: „En Ik zal vijandelijkheden zetten tussen u en de vrouw en tussen uw zaad en haar zaad; dat zal u verwonden aan de kopen, gij zult het verwonden aan de keel, blz. 80. In de verklaring vinden we echter de ons bekende vertaling terug: Datzelve zal u de kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen, blz. 107.

Over het spreken van de slang schrijft Calvijn: „En zij zeide tot de vrouw”. Deze plaats vallen goddeloze mensen met hun spottentongen aan, omdat Mozes een dier laat spreken, dat slechts met zijn in tweeën gespleten tong onduidelijk sist. En allereerst vragen zij van wanneer af de dieren zijn begonnen stom te zijn, als zij toen duidelijk en met ons gemeenschappelijk spraakvermogen hadden. Het antwoord ligt voor de hand, dat de slang niet van nature welbespraakt is geweest, maar dat, toen de satan onder Gods toelating een instrument tot zijn beschikking heeft gekregen, hij ook met zijn tong woorden heeft gevormd, wat God eveneens heeft toegelaten. Ik twijfel niet, of Heva heeft gevoeld, dat dit buitengewoon was, en daarom vernam zij des te begeriger, wat zij bewonderde. Als zij nu fabelachtig verklaren, wat ongewoon is, zal het God daarom niet vrijstaan enigwonder te doen? Door enig werk te openbaren, dat buiten 't gewone gebruik staat, dwingt God ons tot bewondering Zijner macht. Zo wij onder dit voorwendsel Gods macht bespotten, omdat ze ons niet gewoon voorkomt, zijn wij dan niet meer dan onbeschaamd? blz. 86/87.

We zijn wat uitvoerig geweest, maar daar was wel reden voor. In deze tijd van ondermijning van het Schriftgezag is nog van belang wat Calvijn over de eerste hoofdstukken van Genesis schrijft. Het is in de tijt nodig om nog of weer naar de stem van deze grote reformator te luisteren.

We bevelen het werkje van harte aan. Het is keurig uitgegeven, hoewel met dezelfde drukfouten als de vorige uitgave, maar dit is te danken aan de wijze van herdruk. De uitgever treft geen verwijt.

Het boek kost f 3,25.

B.

Heden behaagde het de Heere uit ons midden weg te nemen onze innig geliefde moeder, behuwd-, grootmoeder, zuster, behuwdzuster en tante

AALTJE DEN BESTEN
weduwe van W. de Jong

in de gezegende ouderdom van ruim 82 jaar.

Ps. 103 : 8 (ber.)

FAMILIE DE JONG

Noordeloos, 31 augustus 1968
Laantje 4

De teraardebestelling heeft plaats gehad op woensdag 4 september op de algemene begraafplaats te Noordeloos.

Boeken van Prof. G. Wisse

Doe dat totdat Hij komt. Een praktische verhandeling over het Godvruchtig Avondmaal vieren, behandeld in 10 hoofdstukken, 224 pag., geb. f 8,75.

De zeven kruiswoorden. Een zevental preken, bijzonder geschikt voor de leedienst, 155 pag., geb. f 6,90.

De ambtelijke bediening van de Christus in de gelovigen. Een drietal verhandelingen over het profetisch, priesterlijk en koninklijk ambt, 128 pag., geb. f 5,50.

De droefheid naar God. 38 verhandelingen naar aanleiding van 2 Kor. 7 : 10a, 133 pag., geb. f 5,75.

Verder alle nieuwe uitgaven uit voorraad FRANKO leverbaar.

BOEKHANDEL J. BUTIJN

NIJEUWSTRAAT 15 - WOERDEN - TELEF. 03480-2889